

Informacja o Diagnozie Społecznej

Prezentujemy wyniki zintegrowanego badania warunków życia ludności Diagnoza Społeczna 2011. Badanie zakończyliśmy w kwietniu br. w lipcu podaliśmy wyniki wstępne a dzisiaj prezentujemy obszerny Raport z tego badania.

Pragnę przedstawić w syntetycznej formie najważniejsze informacje o ewolucji badań z cyklu Diagnoza Społeczna z lat 2000-2011.

1. Zintegrowane badania od 2000 r.

Od pierwszej edycji z 2000 roku Diagnoza Społeczna miała charakter zintegrowanego badania warunków, jakości i stylów życia zarówno gospodarstw domowych jak i ich członków mających 16 i więcej lat. W każdym badaniu, od początku cyklu, ankiety indywidualne były odrębnie adresowane do kobiet i do mężczyzn (uniknięto wymuszanego określenia płci osoby odpowiadającej).

Każda edycja badania, poza bogatym zestawem cech społeczno-demograficznym, charakteryzujących sytuację gospodarstw i osób zawierała również zestaw pytań odnoszących się do aktualnych, ważnych zjawisk społecznych i ekonomicznych.

W pierwszym badaniu była to problematyka skutków wdrożenia czterech reform z 1999 roku. W kolejnych, była to problematyka akcesji do Unii Europejskiej, dostępu do służby zdrowia i cen usług zdrowotnych, problemów pracy, płacy i bezrobocia, problemów edukacji, równości społecznej, ubóstwa, społeczeństwa obywatelskiego itd.

We wszystkich badaniach obecna była problematyka dostępu do nowoczesnych środków komunikacji, komputerów i Internetu.

Na marginesie dodać trzeba, że było to i jest to jedno z najszybciej opracowywanych dużych badań ankietowych, zarówno w Polsce jak i Europie.

2. Daty realizacji badań

Badania, realizowane kolejno w latach : 2000, 2003, 2005, 2007, 2009 i 2011 były przeprowadzane na przełomie pierwszego i drugiego kwartału tj. w okresie marzec-kwiecień. Termin realizacji tych badań wynikał z założenia, iż jest to optymalny moment zarówno dla oceny roku poprzedniego jak i dla urealnienia planów na rok bieżący badanych osób i ich gospodarstw domowych.

Organizacyjnie, badanie realizowało Biuro Badań i Analiz Statystycznych przy Polskim Towarzystwie Statystycznym, pod kierunkiem sekretarza Rady Monitoringu i Wiceprezesa PTS.

Ankietowanie wykonali zawodowi ankieterzy statystyki publicznej, całkowicie poza zakresem obowiązków i czasem pracy.

3. Cechy badania:

Badania **Diagnozy Społecznej** były realizowane w formule panelu, każdorazowo uzupełnianego do losowywaną dodatkową próbką. Szczegółowa charakterystyka tego panelu zawarta jest w Raporcie, który prezentujemy Państwu. W skrócie możemy powiedzieć, że docieraliśmy do wszystkich gospodarstw domowych, które wystąpiły w poprzednich badaniach i które wyraziły zgodę na uczestnictwo w kolejnej edycji. Badania były realizowane na stosunkowo dużych ogólnopolskich próbach gospodarstw domowych, losowanych i do losowywanych (z ogólnopolskiego operatu adresowego) wyłącznie na potrzeby tego badania. Wylosowane próby nie były udostępniane i wykorzystywane do innych badań. Liczebność prób faktycznie zbadanych gospodarstw domowych, rosła od 3 000 w 2000r. do 12 400 w roku 2011. W konsekwencji rosła też liczba zbadanych członków gospodarstw domowych, od 6 435 w 2000 roku do 26 445 w 2011.

W kolejnych latach przedstawiało się to następująco:

Rok 2000 – 3 000 gospodarstw i 6 400 dorosłych członków tych gospodarstw,
Rok 2003 - 4 077 gospodarstw i 9 845 osób, od tego roku obniżono wiek dla indywidualnych respondentów z 18 do 16 lat, co zwiększyło liczbę wywiadów indywidualnych.

W roku 2005 wzięło udział 3 910 gospodarstw i 8 821 respondentów indywidualnych.

W roku 2007 było to: 5 532 gospodarstwa i 12 645 respondentów.

W roku 2009 przebadano 12 381 gospodarstw i 26 178 respondentów.

I w ostatnim badaniu w roku 2011 przebadano 12 383 gospodarstwa i 26 445 osób.

4. Udostępnianie Raportu, tablic i jednostkowych danych

Niezwykle ważną cechą wszystkich badań Diagnozy Społecznej jest to, że są to jedyne badania w Polsce i Europie, których raporty i syntezy, tablice wynikowe i zbiór danych jednostkowych nieidentyfikowalnych jest bezpłatnie dostępny dla wszystkich (patrz WWW diagnoza.com), oczywiście po zakończeniu opracowań.

W ramach tych badań zostały opracowane dodatkowo odrębne, specjalistyczne raporty wyłącznie na potrzeby poszczególnych donatorów.

Były to raporty zarówno dla instytucji administracji publicznej jak i instytucji finansowych i gospodarczych.

Na bazie Diagnozy Społecznej 2009 zrealizowano na zwiększonej próbie głęboką diagnozę dla województwa podkarpackiego. Badanie w województwie podkarpackim zaowocowało seminarium naukowym i ogromną ilością opracowań naukowych.

Wszystkie badania Diagnozy Społecznej mają ważną cechę gwarantującą porównywalność wyników z wynikami badań statystyki publicznej. W naszych badaniach podstawowe pojęcia, definicje, nomenklatury i klasyfikacje są analogiczne jak w statystyce publicznej. Niezależnie od tego autorzy poszczególnych części analizy zawartej w Raporcie wnieśli do nauki w swoich dziedzinach wiele nowych i nowatorskich rozwiązań i interpretacji.

5. Charakterystyka ostatniego badania z roku 2011

Badanie Diagnoza Społeczna 2011 kontynuuje wszystkie podstawowe problemy podejmowane w poprzednich badaniach, ale pewnym ograniczeniem uległ zakres tematyki dotyczącej zdrowia, a dodano pytania z zakresu korzystanie z produktów i usług finansowych.

Podsumowanie

Szczegółowy zakres prezentacji tematycznych, poszczególnych członków Rady Monitoringu przedstawi prof. Janusz Czapiński, przewodniczący Rady Monitoringu Społecznego, ja natomiast ze swojej strony pragnę podziękować przede wszystkim, zawodowym ankieterom statystycznym, którzy uczestniczyli w dotychczasowych Diagnostach.

Mam pełną świadomość tego, że uczestniczymy w jednym z najciekawszych badań społecznych jakie zrealizowano w Polsce i w Europie w ciągu ostatnich 20 lat.

Do nauki, świadomości społecznej i opinii publicznej trafiła ogromna ilość informacji o kondycji społeczeństwa polskiego w I-szej dekadzie XXI wieku. Nasza wiedza o tym jacy jesteśmy i jak żyjemy znacznie się wzbogaciła przez te badania.

Polskie Towarzystwo Statystyczne na wiosnę przyszłego roku obchodzi swoje stulecie, do tego stuletniego dorobku dołożyliśmy cegiełkę, która przynosi nam zaszczyt a nazywa się Diagnosta Społeczna.
(kongres2012@stat.gov.pl)

Władysław Wiesław Łagodziński

Sekretarz Rady Monitoringu Społecznego

Warszawa, 28 września 2011r.